

PORADNIK DLA RODZICÓW „PRZEMOC W SZKOLE”

- opracowany przez pracowników PPP w Braniewie na podstawie materiałów Stowarzyszenia „Blżej Dziecka”

- *Czy wiesz ,co może spotkać Twoje dziecko w szkole?*
- *Jak możesz poznać ,że Twoje dziecko jest ofiarą przemocy?*
- *Jak wówczas rozmawiać z dzieckiem?*
- *Jak interweniować w sprawie swojego dziecka?*

*Żadne dziecko nie jest winne temu,
że stało się ofiarą przemocy.
Każdy ma prawo być wrażliwym,
słabszym, bezbronnym.
Nikt nie ma prawa
użyć w stosunku do niego przemocy.*

Co może spotkać Twoje dziecko w szkole ?

Wśród dorosłych panuje powszechne przekonanie, że najczęściej spotykane i najbardziej dotkliwe jest bicie. Tymczasem w szkole pojawiają się różne formy przemocy dzieci wobec dzieci.

Przemoc fizyczna:

bicie, kopanie, popychanie, niszczenie rzeczy, plucie, zamykanie w pomieszczeniach, wymuszanie pieniędzy itp.

Przemoc słowna :

przezywanie ,wyśmiewanie , poniżanie , grożenie , obgadywanie, szantażowanie .

Przemoc bez słów i kontaktu fizycznego:

miny , wrogie gesty, izolowanie ,manipulowanie związkami.

Jeśli dziecko powie Ci ,że jest wyśmiewane w klasie - nie bagatelizuj tego. Dla niego może to stanowić większy problem niż pojedyncza bójka .Wszystko zależy od wrażliwości dziecka oraz sposobu w jaki zachowują się sprawcy. Przemoc mogą stosować uczniowie tej samej klasy (w pojedynkę lub całą grupą) oraz uczniowie innych klas . Dziewczynki także są sprawcami przemocy. Ich działania są bardziej zakamuflowane niż działania chłopców. Rzadziej używają przemocy fizycznej, częściej obgadują i manipulują związkami. Przemoc, która trwa dłuższy czas nazywa się znęcaniem .

Jak możesz poznać, że Twoje dziecko jest ofiarą przemocy?

Większość dzieci nie informuje dorosłych (rodziców i nauczycieli), że doświadcza przemocy. Powodem takiego milczenia może być: lęk przed zemstą sprawców, brak wiary w pomoc i zmianę sytuacji, obawa, że nikt nie uwierzy, poczucie winy, wstyd itp. Musisz sam obserwować swoje dziecko. Poniższe sygnały pomogą ci rozpoznać, czy twoje dziecko nie stało się ofiarą krzywdzenia.

▪ **Dzieci będące ofiarami zwykle:**

- mają sińce, zniszczone lub brudne ubranie, zniszczone przybory szkolne (np. plecak, piórniki, zeszyty), zapytane nie potrafią wyjaśnić, co się stało
- wyglądają na nieszczęśliwe, gorzej śpią
- osiągają gorsze wyniki w nauce;
- myślą o sobie, że są „gorsze”, wycofują się z kontaktów z innymi;
- stają się „zamknięte” w sobie;
- stają się apatyczne lub agresywne, zmieniają się im nastroje;
- mogą nie mieć żadnego bliskiego przyjaciela;
- unikają szkoły np. rano skarżą się na bóle głowy, brzucha, tracą apetyt;
- mówią np.: „nie lubię tej szkoły”, „nienawidzę swojej klasy”, „nie chcę tam chodzić” itp.;
- spóźniają się do szkoły, trzymają się blisko nauczyciela;
- wracają ze szkoły powoli, często dłuższą drogą;
- kradną z domu pieniądze lub cenne przedmioty.

Jak porozmawiać z dzieckiem?

Jeśli obawiasz się, że twoje dziecko stało się ofiarą przemocy w szkole, przede wszystkim spróbuj z nim porozmawiać o tym wprost. Taka rozmowa pomoże ci ustalić, jak groźna jest sytuacja i podjąć odpowiednie kroki. Dziecko może bać się mówić na ten temat, dlatego niezwykle ważna jest twoja delikatność.

Gdy decydujesz się na rozmowę z dzieckiem, postaraj się:

- Wysłuchać je uważnie (nie przerywaj, nie pospieszaj, sprawdzaj, czy dobrze zrozumiałeś);
- Zebrać (zapisać) informacje dotyczące konkretnych zdarzeń;
- Zapewnić, że bardzo je kochasz, jesteś po jego stronie i nie pozwolisz na krzywdzenie;
- Zapewnić o swojej gotowości do pomocy;
- Nie wyśmiewać się z jego słabości;
- Pomóc mu uwierzyć w siebie, docenić każdy wysiłek („próbowałeś się bronić”, „odszedłeś z podniesioną głową, brawo”, „zrobiłeś, co mogłeś”);

- Pozwolić mu na płacz, uszanować jego lęk i bezradność („wiem, że to przykre”, „nie łatwo się bronić”);
- Nie bagatelizować sprawy.
- Nie obwiniaj siebie i dziecka za zaistniałą sytuację. Nie pytaj siebie „dlaczego to moje dziecko spotkało”, ale pomyśl „jak można to skończyć”.

Jak interweniować w sprawie swojego dziecka?

Jeśli z relacji dziecka wynika, że sytuacja nie jest zbyt trudna i dziecko ma szansę samo sobie z nią poradzić, twoja rola polega na:

- Wymyśleniu z dzieckiem sposobów przeciwstawienia się przemocy (co ma dziecko odpowiedzieć, co zrobić, kogo poinformować w szkole itp.);
- Przećwiczeniu trudnych sytuacji (np. odegraniu scenek, w których dziecko ma odpowiedzieć coś sprawcom);
- Wsparciu dziecka (zapewnieniu go, że może sobie poradzić, że rodzic w nie wierzy, że nikt nie ma prawa go krzywdzić, można przypomnieć mu sytuacje, w których sobie dobrze poradziło);
- Zapewnieniu o swojej gotowości do pomocy w razie, gdyby dziecko nie mogło sobie poradzić. W wielu przypadkach dzieci ze szkoły podstawowej lub gimnazjum nie są w stanie same przeciwstawić się powtarzającym się aktom przemocy. Wtedy niezbędna jest twoja interwencja.

Jeśli rozpoczniesz działania w obronie swojego dziecka, musisz być konsekwentny i stanowczy aż do momentu rozwiązania problemu. Pamiętaj, że:

„Rzeczpospolita Polska zapewnia ochronę praw dziecka. Każdy ma prawo żądać od organów władzy publicznej ochrony dziecka przed przemocą, okrucieństwem, wyzyskiem i demoralizacją. (...)”

(Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. art. 72.)

Nie wolno ci używać przemocy wobec sprawców (czasem zdesperowani rodzice postępują w ten sposób), nie warto także być agresywnym wobec pracowników szkoły.

Możesz podjąć następujące działania:

- prowadź zapis wszystkich sytuacji przemocowych, o jakich opowiada ci dziecko;
- zgłoś sprawę na policję, jeśli twoje dziecko zostało pobite lub okradzione;
- spotkaj się z wychowawcą klasy, opowiedz sytuację, zapytaj, co w tej sytuacji nauczyciel zamierza zrobić, zadeklaruj swoją chęć współpracy;
- notuj wszystkie ustalenia poczynione z wychowawcą oraz podejmowane przez niego działania;
- kontaktuj się kilkakrotnie z wychowawcą z zapytaniem, co zostało zrobione w sprawie twojego dziecka, jeśli z relacji dziecka wynika, że przemoc trwa nadal;
- umów się na rozmowę z dyrektorem szkoły (jeśli wychowawca nie podjął skutecznych kroków), przedstaw mu sytuację oraz brak efektów po ustaleniach z wychowawcą zapytaj co w takiej sytuacji zamierza zrobić dyrektor, zadeklaruj chęć współpracy;
- notuj wszystkie ustalenia powzięte przez dyrektora szkoły oraz podejmowane przez niego działania;
- szukaj specjalistów (pedagogów, psychologów, z organizacji pozarządowych), dostępnych na twoim terenie, którzy mogą udzielić pracownikom szkoły konsultacji i wsparcia, a tym samym pomóc twojemu dziecku;
- wystąp do organu sprawującego nadzór pedagogiczny nad szkołą (kuratorium oświaty) z wnioskiem o zbadanie sprawy twojego dziecka i dokonanie oceny działalności szkoły w rozwiązaniu problemu przemocy (jeśli szkoła nadal nie podjęła skutecznych kroków w celu zakończenia przemocy);
- wystąp do Rzecznika Praw Dziecka (w szczególnie trudnych sytuacjach) - Biuro Rzecznika znajduje się w Warszawie przy ul. Śniadeckich 10, tel. (022) 696 55 50.

Ponadto:

- poszukaj psychologa , który pomoże wam poradzić sobie z sytuacją przemocy; sprawdź czy są inni rodzice, którzy mają ten sam problem- zadziałajcie wspólnie